

มโนทัศน์ทางสุขภาพและการดูแลสุขภาพตนเอง

ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เขตการศึกษา 12

นางสาวสุนันท์ ใหญ่ลำยอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-320-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015374

10303741

HEALTH CONCEPTS AND SELF-HEALTH CARE
OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS,
EDUCATIONAL REGION TWELVE

Miss Sunan YaiLamyong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-320-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   มโนทัศน์ทางสุขภาพและการดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 เขตการศึกษา 12
โดย   นางสาวสุนันท์ ใหญ่ล้ำของ
ภาควิชา   พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพทวณี หอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)   คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร)   ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพทวณี หอมสนิท)   อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารักษ์)   กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณี สุรสิทธิ์)   กรรมการ

สุนันท์ ใหญ่ลำยอง : มโนทัศน์ทางสุขภาพและการดูแลสุขภาพตนเอง ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 12 (HEALTH CONCEPTS AND SELF-HEALTH
CARE OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS, EDUCATIONAL REGION TWELVE)
อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เพทวาทิ หอมสนธิ, 122 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่าง มโนทัศน์ทางสุขภาพ
และการดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางสุขภาพ
และการดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรเพศ และเขตที่ตั้ง
โรงเรียน (ในเขตกับนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถม
ศีกษาปีที่ 6 จำนวน 500 คน เป็นเพศชาย 260 คน และเพศหญิง 240 คน จากโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 จำนวน
28 โรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน
มา 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน และทดสอบความ
แตกต่างด้วยค่า "ที" (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีมโนทัศน์ทางสุขภาพและการดูแลสุขภาพตนเองอยู่
ในระดับดี
2. มโนทัศน์ทางสุขภาพและการดูแลสุขภาพตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศชายกับเพศหญิง มีมโนทัศน์ทางสุขภาพไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนในโรงเรียนในเขตกับนอกเขตเทศบาล
หรือสุขาภิบาล มีมโนทัศน์ทางสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียน
ในโรงเรียนในเขตมีมโนทัศน์ทางสุขภาพดีกว่านักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งเพศชายกับเพศหญิง และนักเรียนในโรงเรียน
ในเขตกับนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีการดูแลสุขภาพตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีการดูแลสุขภาพตนเองดีกว่าเพศชาย และนักเรียนในโรงเรียนใน
เขตมีการดูแลสุขภาพตนเองดีกว่านักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ภาควิชา .....พลศึกษา.....
สาขาวิชา .....สุขศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....สุนันท์ ใหญ่ลำยอง.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....ผศ.ดร.เพทวาทิ หอมสนธิ.....

SUNAN YAILAMYONG : HEALTH CONCEPTS AND SELF-HEALTH CARE
 OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS, EDUCATIONAL REGION TWELVE
 THESIS ADVISOR : ASST. PROF. TEPWANEE S. HOMSANIT, H.S.D., 122 PP.

The purposes of the research were to study and to find a relationship between health concepts and self-health care of Prathom Suksa Six students and to compare the health concepts and self-health care of Prathom Suksa Six students on the variable of sex and school location (inside and outside the municipal or sanitary district). Five hundred students, 260 boys and 240 girls of Prathom Suksa Six from 28 elementary schools under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission in Educational Region Twelve were randomly sampled. Students were asked to respond to the questionnaires. All questionnaires, accounted for one hundred percent, were returned, and then analyzed in terms of percentages, means, standard deviations and correlation coefficient. A t-test was applied to determine the significant differences.

The results revealed as follows :

1. The health concepts and self-health care of Prathom Suksa Six students were in good level.
2. The relationship between health concepts and self-health care of Prathom Suksa Six students were associated. The positively moderate correlation was statistically significant at the .001 level.
3. The comparison of health concepts between 1) males and females of Prathom Suksa Six students were found to be no statistically significant difference at the .05 level, and 2) students inside and outside the municipal or sanitary district area schools were found to be statistically significant difference at the .05 level.
4. The comparison of self-health care between 1) males and females of Prathom Suksa Six students were found to be statistically significant difference at the .05 level, and 2) students inside and outside the municipal or sanitary district area schools were found to be statistically significant difference at the .05 level.

ภาควิชา ..... พลศึกษา .....
 สาขาวิชา ..... สุขศึกษา .....
 ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... คุณท์ อินผลัดอง .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากคณาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์ รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณี สุรสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวรรณ อิมสมบูรณ์ อาจารย์ ดร.พรสุข หุ่นรินทร์ และอาจารย์เพ็ญประภา เข็มแดง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จด้วยความสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ธนชัย จุสนิทธิ อาจารย์สายัณห์ ละออเอี่ยม อาจารย์ประเสริฐ สร้อยเพชร และอาจารย์ปัญญา สมบัติมิตร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการร่วมเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และนักเรียนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้ง 28 โรงเรียน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งขอขอบคุณ คุณหาญพล บุญยะเวชชีวิน คุณสมชาย โหมคตาค คุณจินตนา รอดนำพา และคุณรุ่งฤดี เขื่อนันท์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเขียนโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล และแนะนำการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ จนงานสำเร็จด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณกาญจนศักดิ์ มีศิลป์วิภักย์ คุณนราพร จุสนิทธิ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่า และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	14
3. วิธีดำเนินการวิจัย	18
ประชากรและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	100
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	21
2	จำนวนและค่าร้อยละของเพศนักเรียน จำแนกตามเขตที่ตั้งโรงเรียน อายุ บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดา และ อาชีพหลักของบิดามารดา	29
3	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตาม เพศ อายุ บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดา และอาชีพหลักของบิดามารดา	33
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของมโนทัศน์ทางสุขภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	37
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดูแลสุขภาพตนเองของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	43
6	ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ทางสุขภาพกับการดูแลสุขภาพตนเองของ นักเรียน	48
7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมโนทัศน์ทางสุขภาพระหว่างนักเรียนชายกับ นักเรียนหญิง โดยการทดสอบค่า "ที"	49
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดูแลสุขภาพตนเองระหว่างนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง โดยการทดสอบค่า "ที"	55
9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมโนทัศน์ทางสุขภาพระหว่างนักเรียนในโรงเรียน ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล โดยการทดสอบค่า "ที"	60
10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดูแลสุขภาพตนเองระหว่างนักเรียนในโรงเรียน ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล โดยการทดสอบค่า "ที"	67